

Spira

Nr 1/2017

LÄS OM:

Tema: Möt mig nu som den jag är

Vi firar påsk i våra kyrkor

Inbjudan till Pastoratsresa

Spira 1/2017

en församlingstidning för Svenska kyrkan i Västra Tunhems pastorat och utkommer med fyra nummer per år. Den delas ut till alla hushåll i Västra Tunhem, Vänersnäs, Gärdhem och Åsaka-Björke församlingar.

Från vaggan till graven

En närvaro av människor som delar våra liv, men också av en Gud som är större än någon annan av oss. Liv möter liv.

Tema för våren: ”Möt mig nu som den jag är”
På golvet bland de krypande barnen, i gudstjänsten för stora och små, där finns Gud och där vill vi också vara som kyrka vara.

Spira utges av Västra Tunhems pastorat

Ansvarig utgivare: Manne Bennehed
Layout: Helen Wiik Andersson
Omslagsbild: Alex o Martin/IKON
Upplaga: 6 000 ex
Tryck: Just Nu
Adress: Västra Tunhems Pastorat
Box 22
468 21 Vargön
Telefon: 0521-26 50 50

E-post: vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/tunhem

Tack Bengt!

Bengt Mökander, kyrkogårds- och fastighetschef i pastoratet, går i pension 31/5 2017. Tack Bengt för de här 10 åren som du har arbetat hos oss, och dragit i stora projekt som bland annat ombyggnad av personalutrymmen i Kyrkstugan, solceller på Vargöns kyrka och ny orgel i Västra Tunhems kyrka. Vi kommer att minnas dig med värme och glädje och önskar dig en fin pensionstid!

Välkommen Ulf!

Varmt välkommen Ulf Eklund som kommer att ersätta Bengt Mökander. Ulf har tidigare arbetat i Rommele pastorat som kyrkogårdsföreståndare.

Vi hoppas att du ska trivas hos oss!

Kallelse kyrkofullmäktige

Kyrkofullmäktige i Västra Tunhems pastorat sammanträder den 30/5 2017. Läs gärna mer på hemsidan: www.svenskakyrkan.se/tunhem.

Julkampanj gav 43 miljoner

Svenska kyrkans julkampanj ”Låt fler fylla fem” genererade hela 42,6 miljoner kronor. Tack alla ni som var med och bidrog till kampanjen genom att göra en massa ”high fives” utanför ICA Älgen i Vargön, en dag i december. Mer än 15 000 bilder och videor med hashtaggen #5för5 har publicerats i sociala medier för att uppmärksamma julkampanjens tema: Låt fler fylla fem!

Tankar från Manne

Text: Manne Bennehed Foto: Gustaf Helsing/IKON

Aldrig ensam

Livet är fyllt av livshändelser, stora som små, och de flesta är goda händelser även om de skapar många tankar. Jag tror och vet att vi inte är ensamma i dessa.

När jag står och tittar både bakåt och framåt i mitt liv så ser jag mönster av närhet, ett mönster som jag inte alltid kunde se mitt i livshändelsen. Inte så att allt i livet har varit enkelt och smärtfritt, men det fanns någon med mig. Livet har varit fyllt av familj, vänner och möten som delat liv med mig, där tror jag de flesta känner igen sig. Men jag ser även en Gud som delat liv med mig.

Född i en arbetarfamilj med en mamma som fanns där för oss bröder, en trygghet att komma hem till efter skolan. Ett hem där jag kunde vara jag med en obotlig nyfikenhet på det som kom i min närhet, som nog kunde ge mamma gråa hår och mina bröder funderingar över vilken lillebror de fått. Men jag fick växa som den jag var med lekkamrater, ungdomskamrater, arbetskamrater och en familj som fanns med mig. Jag kunde växa inom arbetslivet från bilmekaniker, grovplåtslagare, kyrkvaktmästare, lastbilschaufför till mitt kall att vara präst.

Att jag som egentligen inte trivdes i rampljuset utan hellre var i bakgrunden fick kallelsen att vara präst blev ett stort steg att ta, men jag har aldrig varit ensam i mitt liv.

På samma sätt som jag haft människor med mig genom livet, vet jag också att Gud funnits där. Han skyddade den nyfikne killen när han, utan att inse det, utsatte sig för faror (det är inte ofarligt att balansera på taknocken av ett fyravåningshus för att se hur mycket jag kunde se av Uddevalla, men jag halkade inte).

Genom mitt liv har Gud funnits med i allt som skett, även om jag upplevt mig ensam så kan jag se hur Gud vandrat med mig och styrt mina steg fram tills idag. Och jag är övertygad om att han är med i mitt liv ända till sista andetaget, för det har han lovat.

Nu är inte jag en unik människa i förhållande till Gud utan han älskar var och en av er på samma sätt. Han bryter sig inte in, men han finns där för dig och mig. Och det är den Guden vi vill visa på i vårt arbete i kyrkan, den Guden möter ni när ni öppnar ert hjärtas dörr för honom.

Vare sig vi tror på honom eller inte vandrar han vid vår sida, men han blir tydligare när vi tar in honom i vårt liv.

Spira kommer under fyra nummer att handla om Gud i hela vårt liv, välkommen att följa med som läsare och i våra aktiviteter.

Hälsningar från din kyrkoherde Manne

Möt mig nu som den jag är

På golvet bland de krypande barnen, i samlingen bland de äldre barnen, och i gudstjänsten för stora och små, där finns Gud och där vill vi också som kyrka vara.

”Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte”

För några år sedan anpassades kyrkan så att rörelsehindrade fick mycket lättare att ta sig in i sin kyrka. Trappor, trösklar och andra hinder byggdes bort så att man lätt skulle kunna komma in även med en rullstol. Det kostade naturligtvis mycket pengar, men efteråt kändes det så självklart. Det är klart att kyrkan skall vara tillgänglig för alla.

Foto: Jonas Tobin/IKON

Man skulle här kunna tänka ett steg till: Borde inte kyrkan och dess gudstjänst barnanpassas? Jo, vi är nog en del som anser det. Och vi är en bit på väg. Vi går fram på två fronter. En tanke är att en barnfamilj borde kunna komma även på en vanlig gudstjänst. Därför har kyrkorna barnanpassats något. Det finns lekhörnor och leksaker tillgängliga. En förälder kan sitta där med sitt barn och behöver alls inte gå ut och missa gudstjänsten när barnet inte kan sitta still länge. Självklart är våra leksaker relativt bullerfria.

Vi satsar på böcker, pussel, mjukisdjur och ritmaterial.

Det är också en attitydfråga. I ljuset av Jesu egna ord: ”Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte” är det tveksamt om någon kan begära en barnfri och/eller tyst gudstjänst. Barn finns och de är också föremål för Guds omsorg. De hör också till församlingens gudstjänst.

En andra front är att vi varje termin har ett antal mot barnfamiljer inriktade familjegudstjänster. Då skall själva gudstjänsten vara anpassad efter barnen. Förkunnsen skall rikta sig till barnen. En ny sak är att vi på (eller nära) Kyndelsmässodagen har ljusständningar för våra nyfödda. Det är ett sätt att i tacksamhet bära fram våra minsta inför Guds ansikte, precis som Josef och Maria gjorde med Jesus.

Vi fortsätter förstås att vårda oss om dopet och en ny detalj är dopänglarna, som vi delar ut till de nydöpta. Vi behåller dem dock i kyrkan.

Vi hänger upp dem i dopträdet så att alla kan få se att det döps in nya människor i församlingen. Till Sankt Mikael's dag, ängladagen framför andra, bjuder vi in dopbarnen och deras familjer till en familjegudstjänst med dopfest då vi delar ut änglarna. Vi bibehåller på så vis kontakten med dopfamiljerna.

Det fortsätter sedan genom att vi delar ut ”De yngstas Bibel” till tvååringar och sedan ”Bibel för barn” till femåringar vid särskilda gudstjänster.

Sven Bild, präst

Urval av gudstjänster

12/3

Mässa i Velandakyrkan kl 18.00 med Velandakorkestern.

26/3

- Mässa i Velandakyrkan kl 18.00. Gärdhems kyrkokör medverkar med Mariasånger.
- Familjegudstjänst i Vargöns kyrka kl 11.00 med barnvänligt fika.
- Våffelgudstjänst i Kyrkstugan Västra Tunhem kl 16.00

2/4

- Familjegudstjänst i Norra Björke kyrka kl 11.00. Påskdrama och bibelutdelning till tvååringar.
- Familjegudstjänst i Gärdhems kyrka kl 16.00. Påskdrama och bibelutdelning till tvååringar. Barnen från Singkidz och Barntimmarna sjunger.

9/4

Mässa i Halvorskyrkan kl 18.00 med Halvorskören.

23/4

Lovsångsmässa i Velandakyrkan kl 18.00. Lokala musiker medverkar.

25/5 Kristi Himmelfärds dag

- Gärdhems församling
Friluftsgudstjänst kl 10.00 vid Björkås. Eva och Eyvind Zakariasson, sång. Gökottan med Gärdhems hembygdsförening börjar kl 09.00. Medtag egen kaffekorg.
- Vänersnäs församling
Friluftsgudstjänst kl 11.00 vid Klases stuga. Vänersnäs-kören medverkar. Hembygdsföreningen bjuder på kaffe.
- Västra Tunhems församling
Gökotta i Vargön kl 08.00. Gudstjänst i kyrkan, fågelskådning i Björkåsparken.

Vårfest

Vargöns kyrka
21/5 kl 11.00

Familjegudstjänst där barn och ungdomar medverkar.

Servering - gemensamma aktiviteter

Vänersnäs kyrka
19/5 kl 17.00

Vårfest med bibelutdelning.
Fredaxgruppen medverkar.

Servering - gemensamma aktiviteter

Välkommen ung som gammal att ha vårkul tillsammans!

Välkommen till våra verksamheter!

Som ni kan se på fotokollaget så samlas många föräldrar och barn i kyrkans lokaler.

Vi har bland annat:

ÖPPET KYRKIS
SINGKIDZ
BARNTIMMAR
KIDZ
EFTER PLUGGET

Med dessa verksamheter vill vi erbjuda naturliga mötesplatser för barn i alla åldrar, men också för deras föräldrar. Kyrkans uppdrag har alltid varit att i varje tid försöka möta människors behov. Om vi backar lång tid tillbaka, så såg behoven annorlunda ut. Då behövde människor få lära sig läsa och skriva och kanske få mat för dagen. Från början var det kyrkan som många gånger stod för detta. Idag har samhället tagit över dessa ansvarsområden och kyrkan får söka efter vilka andra behov som kan finnas. Och alla vet vi att vi aldrig har haft så mycket att göra som nu.

Idag är det svårt att stanna upp och finna kravlösa platser där vi kan mötas för den vi är. Även barnen

dras ofrånkomligt in i vårt ekorrhjul. Men här kan kyrkan hjälpa till att dra i handbromsen.

Det är därför vi erbjuder dessa mötesplatser.

Barnen som kommer till våra verksamheter ska få vara i en helt kravlös miljö och göra det som de tycker om. Leka, pyssla, spela spel, sjunga eller bara hänga med sina kompisar. Vi har en önskan att barnen och deras föräldrar helt enkelt ska tycka att det är skönt att komma till kyrkan. Föräldrarna ska kunna känna att de kan få vara med sina barn utan att något annat pockar på deras uppmärksamhet, vare sig tvätt, städ, dator eller matlagning. Att bara få vara tillsammans med andra, det är ett behov som alla har.

Grunden för hela kyrkans verksamhet är att det finns en Gud som älskar oss precis för den vi är. Och detta att det finns en Gud som älskar oss alla och som vill vårt liv väl, det vill vi att barn ska känna tidigt i livet. Så välkommen du också. Du hittar tid och plats på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/tunhem

Spara hemsidan som favorit så kan du lätt hålla koll på vad som händer! Vi uppdaterar den hela tiden.

Petra Waller, präst

www.svenskakyrkan.se/tunhem

Singkidz

Barnkören Singkidz
Gillar du att sjunga, leka sång-
lekar och ha kul?
Då är Singkidz något för dej!

Singkidz är en kör för barn
mellan 5-7 år, och vi övar
på fredagar mellan kl 16.00-
17.00.

På hösten övar vi i Väne
Åsaka församlingshem och
på våren i Halvorskyrkan.

Ledare:
Karin Helgesson
tel: 0739-23 84 26

Barntimmar

Barnverksamhet för
4-5-åringar i Halvorsgården.

Vi ses på fredagar
kl. 9.00 - 12.00.

Med lek, pyssel och sång
samlas vi kring Bibelns
berättelser.

Ledare:
Lena Lundskog
tel: 073-394 48 22

Välkommen!

Kidz

Vad gör man på Kidz?

Vi har pyssel, lek, skratt, bak
och mycket mer.

Vi äter mellanmål och vi har
alltid en andakt/samling med
en bibeltext och sång.

Tisdagar kl 15.00-17.00.
Åk 4-6

Torsdagar kl 14.00-16.00.
Förskoleklass - 3:an

Öppet Kyrkis

Träffpunkt för föräldrar med barn i åldern 0-5 år.
Gemenskap med sångstund, mellanmål, lek och pyssel.

Vi ses i:

- Vargöns kyrka, tisdagar och fredagar, kl 9.30-12.00.
- Kyrkstugan V Tunhem, varannan måndag (ojämna v), kl 9.00-12.00.
- Halvorsgården, måndagar och onsdagar, kl. 9.00 - 12.00.
- Velandakyrkan, onsdagar kl. 9.00 - 12.00.
- Väne Åsaka församlingshem, tisdagar kl 9.00-12.00.

Du är välkommen en eller flera gånger i veckan eller vid
enstaka tillfällen under terminen.

Det kostar inget att vara med och man behöver inte anmäla sig.

Efter plugget

För dig som går i klass 4-6.
Vi ses på onsdagar
kl 14.00-16:00 i
Velandakyrkan.

För dig som går i klass 5.
Vi ses på tisdagar
kl 15.00-16:30 i
Väne Åsaka församlingshem.

Vi fikar, pysslar, bakar, möjlig-
het att göra läxor, spela spel,
och har en liten andakt.

Välkommen våren

Skärtorsdag 13/4

Mässa i Gärdhems kyrka kl 19.30 med Agapemåltid i koret. Lamm, vin, osyrat bröd och beska kryddor.

Mässa i Väne Åsaka kyrka kl 19.30.
Emma Uhlin, flygelhorn.

Mässa i Vargöns kyrka kl 19.30.

Långfredag 14/4

Gudstjänst i Gärdhems kyrka kl 15.00.
Catarina Olsson, violin.

Gudstjänst i Väne Åsaka kyrka kl 18.00.
Catarina Olsson, violin.

Gudstjänst i Västra Tunhem kl 11.00.
Solist: Anna Ståhlgren Jensen

Påskdagen 16/4

Gudstjänst i Gärdhems kyrka kl 11.00. Gärdhems kyrkokör medverkar och Gert Frick spelar trumpet.

Gudstjänst i Väne Åsaka kyrka kl 11.00.
Åsaka-Björke kören medverkar.

Gudstjänst i Vänersnäs kyrka kl 16.00.
Vänersnäs kören medverkar.

Gudstjänst i Vargöns kyrka kl 16.00.
Församlingens körer medverkar.

Annandag Påsk 17/4

Taizémässa kl 18.00 i Norra Björke kyrka.

Valborgsmässofirande 30/4

Gärdhems församling
Valborgsmässofirande i Gärdhem kl 19.30.
Gärdhems kyrkokör, kaffeservering, vårtal och andakt i Gärdhems kyrka. Samarrangemang med Hembygdsföreningen.

Åsaka-Björke församling
Valborgsmässofirande Väne-Åsaka kyrka kl 20.00. Musikgudstjänst "Sång i vårens tid". Sociala kören och Åsaka-Björke kören.
Därefter traditionsenligt firande med vårtal, körsång och brasa vid Gåsetomtsberget.

Västra Tunhems församling
Valborgskonsert Västra Tunhems kyrka kl 19.30. Tunhemskören och Vargöns kammar-orkester. Ca. kl 20.30 traditionellt valborgsfirande på Stensgårdet med brasa, körsång m.m.

Vårkonserter

"I kärlekens tid"
18 mars kl 16.00 i Vargöns kyrka
Solist Caroline Åberg
Kompgrupp

"Beatles på Svenska"
26 mars kl. 18.00 i Väne Åsaka kyrka.
Musikgudstjänst med
Sparlund & Sebastian, Åsaka-Björke kören,
Vänersnäs kören.

"Nu är det vår"
14 maj kl. 18.00 i Halvorskyrkan.
Musikgudstjänst med Halvorskören
och instrumentalist.

Guds ord är med dig i Youversion

Skaffa en gratis bibel till din telefon, surfplatta eller dator.

I appen Youversion kan man läsa bibelöversättningar på över 900 språk. Här kan man också läsa dagens vers, vara med i läsplaner som t ex ”Hela Bibeln på ett år”, ”Apostlagärningarna på fyra veckor”, ”15 dagar med Johannes”. Det går att markera eller bokmärka favoritverser, och göra Bibelkort. Bibelappen är helt gratis utan annonsering och är utan köp i appen.

Antalet installationer än så länge: 258 766 450.

Youversion finns tillgängligt både för Iphone/ Ipad och Android.

Gå till Bible.com/sv/app på din mobila enhet för att ladda ner appen.

water to billions®

Framtiden är ljus

Vi har i några år nu samlat ihop pengar till utveckling av Rolf Ingessons vattenavsaltningsapparat, The Millennium Desalination Device. Utvecklingen har tagit en riktning som vi inte riktigt anade när vi började intressera oss för projektet. I nuläget byggs apparaten in i en container med tillhörande apparatur. Den kan drivas av enbart solenergi, vilket alla förstår värdet av. Containern känns smått genialisk eftersom det över hela jorden redan finns utrustning för att frakta sådana. Denna stora mobilitet gör att man snabbt kan få till försörjning med avsaltat och bakteriefritt vatten i ett katastrofområde.

Läs väldigt gärna på projektets hemsida för att lära er mer; www.watertobillions.com/se

Sven Bild

Mötesplatser

Vargön, Vänersnäs, Västra Tunhem

Bagageluckeloppis

*Platshyra går till
Världens Barn!*

7/5 kl 11.00-14.00

P-platsen vid
Västra Tunhems kyrka.

Anmälan till:
hunnebergkfum@telia.com

Tillsammansläger

I sommar blir det återigen ett
Tillsammansläger med
Vänersborg och Väne-Ryrs
församling.

Mer information kommer.
Vid frågor får du gärna kon-
takta Camilla Svensson.

e-post: camilla.svensson@
svenskakyrkan.se

Pilgrimsvandring

*Följ med på vandring i
Vänersnäs
vackra omgivningar!*

Fredag 2 juni kl 18.00

Vi vandrar ca 5 km under led-
ning av Sven Bild. Medtag
fika och lämpliga kläder.

Foto: Magnus Aronsson/IKON

Trivselkvällar

Torsdag den 2/3 kl 18.00

Cowboy med lasso

Mikael Hilmerson berättar
om sin spännande verksamhet
med hästar.

Torsdag den 6/4 kl 18.00

Program kommer senare.

Gratis inträde, fika!

ACTION

I sommar åker vi på konfirmation och ungdomsläger
18-22 juni på Hjälmgården utanför Örebro.

ACTION är ett läger för konfirmander och ungdomar från 15 år
där aktiviteter som fotboll, golf, tennis, dans, lekar, vandring och
beachvolleyboll kombineras med undervisning och härlig gemen-
skap. Lägre är både för dig som tycker om att idrotta och för dig
som inte är aktiv idrottare.

Vår målsättning är att ha en sådan bredd på aktiviteterna att du ska
hitta något som passar just dig!

Kolla gärna in hemsidan: <http://www.krik.se/action>
Hör gärna av dig om du är intresserad av att åka med.

Mötesplatser

Gärdhem, Väne Åsaka och Norra Björke

Cafégudstjänst

Välkommen till en gudstjänst runt kaffeborden!

Lokala musiker.

Halvorskyrkan
söndag 5 mars kl. 18.00

Servering

Cafékväll

Musik för själ och hjärta, ett varierat musikprogram.

Visa/musikal/evergreens/klassiskt med Hans-Lennart Raask och Håkan Tengberg, piano, cello och sång.

Halvorskyrkan
fredag 24 mars kl 19.00.
Servering 20 kr

Sopplunch

Välkommen till en stunds lunchgemenskap!

Soppa, kaffe och kaka 30 kr.

Gärdhems församlingshem

Måndag 20/3 kl 12.00.

Välkomna!

Våffelcafé

Kaffe och våffla med tillbehör 10 kr!

Väne Åsaka församlingshem, tisdagar
kl 10.00-12.00. Obs! Inställt 21/3, 6/6.

Velandakyrkan, varannan måndag ojämn vecka
kl 10.00-12.00.

Halvorskyrkan, varje onsdag, kl 10.30-13.00.
Obs! Inställt 22/3, 31/5.

Välkomna!

Öppet Hus

andakt, fika och ett enkelt program

Halvorskyrkan

Följande måndagar kl 10-12
13/3, 10/4, och 8/5

.....

Norra Björke församlingshem

Följande måndagar kl 10-12
6/3, 3/4 och 15/5

Träffpunkt
med Trollhättans stads träffpunktsteam
20/3, 24/4 och 22/5

AWW

Musikcafé i Vargön kl 17-19

Kom till Vargöns kyrka och lyssna på livemusik på fredagar.
Mackor och kaffe/te/lättöl finns att köpa.

17/2 50-talsrock till andliga sånger

Victoria Prins sång, och Jonas Gustavsson sång och gitarr.

10/3 Jazz, pop och visa i duoformat

Bluesette: Anneli Enorson Larsson sång och Christer Larsson gitarr.

31/3 Pärlor ur musikalernas värld

Linda Palmqvist sång och Lasse Eklund klaviatur.

21/4 Kristen countrymusik

Petra and the Hayweeds.

Samtalsgrupp *Vänersnäs församlinghem*

Onsdagen den 1/3 kl 14.00-15.30 startar vi en samtalsgrupp där vi talar om våra tros- och livsfrågor.

Till hjälp tar vi 2017 års tema som är Luther och reformationen. Och vem kan locka till intressanta samtal, om inte Martin Luther, den stora utmanaren. Vi styrker oss med kaffe, te o kaka.

15/3, 29/3, 12/4, 10/5

Sven Bild tel: 0705-22 14 10
Elisabeth Larsson tel: 0704-64 48 39

Samtal om livet *Vargöns kyrka*

Välkomna till samtal om liv och tro!

Vi träffas på onsdagar 19.00-21.00
i Vargöns kyrka
15/2, 1/3, 15/3, 29/3, 12/4, 26/4, 10/5

Ingen föranmälan behövs!

Ledare Elisabeth Tengler
tel: 0727-326 028

Välkommen!

Inbjudan till alla i församlingarna!

Varmt välkomna till årets Pastoratsresa
som denna gång bär av till Kvarnbyn i
Mölnadal och Gunnebo slott.

Onsdag 24 maj 2017

I Kvarnbyn dånar forsen på samma sätt idag som den gjorde
när man malde säd på medeltiden. Gamla industribyggnader
bildar fond till det skummande vattnet.

Från mitten av 1800-talet började arbetarbostäder att byg-
gas på bergssluttningarna kring forsen. Här finns även ännu
äldre bebyggelse, i form av de gårdar som kvarnägarna lät
uppföra. Mölnalds kvarnby är utpekad som ett kulturhisto-
riskt riksintresse.

På programmet:

Andakt i Stensjökyrkan där vi också intar en enkel fika.
Därefter besök inklusive guidning på Mölnalds museum,
där vi också äter lunch. För de som önskar finns möjlighet
att vandra runt i den gamla Kvarnbyn. Dagen avslutas vid
Gunnebo slott där man får strosa på egen hand.
(Besök i slottet ingår ej.)

Avresa:

08.00 från Fyrkanten + Möbelaffären Vargön
08.15 från Åsaka församlingshem
08.30 från Halvorskyrkan

Pris inklusive buss, förmiddagsfika, guidning och
lunch 200 kr per person.

Betalning sker kontant på resdagen.

OBS! Meddela eventuellt specialkost vid anmälan.
Begränsat antal platser, så först till kvarn.

Anmälan senast 4 maj till:

Helena Nylén tel. 0703-72 28 57
e-post: helena.nylen@svenskakyrkan.se
Elisabeth Larsson tel.0704-64 48 39
e-post: elisabeth.larsson@svenskakyrkan.se

Hållbar utveckling

”På samma sätt som mull är en produkt av livet, så är den även ett villkor för ett nytt liv”

A. Thaer, ”Den nationella lanthushållningens grundsatser” 1816

Text och foto: Helen Wiik Andersson

Att arbeta med miljöfrågor är intressant, tycker Ulf Alexandersson och Pontus Fihn, som har varit på kurs i kompostering under hösten. Ulf och Pontus arbetar som kyrkogårdsvaktmästare på Gärdhems respektive Vänersnäs kyrkogårdar och de ser potentialen i att ta tillvara alla växtrester som blir över på kyrkogården.

- De här högarna med växtrester är ihopsamlade under ett år, säger Ulf och pekar på tre stora högar på Gärdhems kyrkogård.

Det är enorma mängder löv, blommor och kvistar som har samlats ihop. Genom att syresätta högarna regelbundet så pågår förmultningen (ogräs och sniglar dör när temperaturen i högen blir 60-70° C) och efter cirka ett år kan jorden återanvändas. -Titta här, säger Ulf och sätter spaden i en annan jordhög, det blir väldigt fin näringsrik jord. Vi behöver bara blanda upp den med torv så är den redo för att användas i rabatter.

Genom att återföra organiskt material främjas en biologisk aktiv jord som är en grundläggande förutsättning för våra växters hälsa och överlevnad. Det finns många fördelar med att kompostera bland annat:

- Jorden blir lucker och porös
- Vattenavdunstningen minskas
- Syretillgången till växtrotterna ökar
- Jordens vatten- och närings-hållande förmåga ökar
- Jorden blir motståndskraftig mot markpackning

Att ta hänsyn till miljön känns självklart för många i dag, men än finns det mycket kvar att göra och att arbeta med kompostering är ett steg i riktning mot hållbar utveckling. -Målet, säger Pontus, är ju att bli självförsörjande på jord så att vi slipper köpa jordsäckar till alla rabatter.

Vi tar hand om allt växtmaterial på alla kyrkogårdar som blir matjord, men än så länge komposteras det bara på Gärdhems kyrkogård, och det blir planteringsjord. Tanken är att vi skall kunna kompostera på alla våra kyrkogårdar.

Kompostering kräver stora ytor eftersom det är stora massor av växtrester som skall flyttas.

-Vi har ju vårt miljötänk i bakhuvudet hela tiden, säger Ulf. Alla kan bli bättre på att till exempel sopsortera på kyrkogårdarna. Vi är måna om att besökare använder komposterbart material, och hjälper oss att sortera, allt för att underlätta arbetet och att värna om miljön.

-När vi har fått kläm på det här med kompostering kanske vi kan ha en jordbinge med jord ståendes på kyrkogården som alla besökare kan ta del av. Man kan se det som att processen börjar om igen, avslutar Pontus och Ulf.

Kyrkan i vår vardag

Madelen och Mattias Andersson vigdes i december i Lillkyrkan i Koberg av kyrkoherde Manne Bennehed. Det är inte alltid den vanliga kyrkan som behöver vara plats för en vigsel. Foto: www.skoorell.se

Fatima Emanuelsson gästade Väne Åsaka kyrka på Nyårsdagen. Hon förgyllde kvällsgudstjänsten med vacker sång och Karin Helgeson spelade. Foto: Bittan Andersson

I slutet av januari invigdes vår nya kyrkoorgel i Västra Tunhems kyrka. På fredagen bjöds det på pampigt orgelmaraton, högmässa med extra orgelmusik och på söndagen gästades vi av skådespelaren Per Ragnar och organisten Patrik Sandin som framförde verket "Luther död eller levande". Orgeln är ombyggd av Tostareds kyrkorgelfabrik.

Kontakt

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/tunhem
E-post: vastra-tunhem.pastorat@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Manne Bennehed, kyrkoherde	070-278 54 76 0521-26 58 51
Sven Bild	070-522 14 10
Göran Olander	076-778 28 20
Elisabeth Tengler	072-732 60 28
Petra Waller	070-608 85 67

KANTORER

Lars Eklund	072-251 61 19
Anna Dahlqvist	070-285 75 08
Karin Helgesson	073-923 84 26

DIAKONER

Elisabeth Larsson	070-464 48 39
Helena Nylén	070-372 28 57

FÖRSAMLINGSASSISTENTER/PEDAGOGER

Jonas Gustavsson	076-265 30 60
Niklas Johansson	072-516 45 00
Lena Lundskog	073-394 48 22
Camilla Svensson	070-325 78 76

KYRKVAKTMÄSTARE

Jeanette Dahlgren	076-845 61 25
Mikael Hilmerson	073-367 09 06
Bjarne Öhman	070-250 11 77

KYRKOGÅRDsvAKTMÄSTARE

Västra Tunhems kyrkogård fast telefon	0520-42 11 01
Västra Tunhems kyrkogård mobil	073-372 25 73 072-718 75 12
Vänersnäs kyrkogård	070-577 43 64 0521-22 20 01
Gärdhems kyrkogård	070-394 86 32 0520-358 30
Väne Åsaka kyrka o kyrkogård	076-830 10 89 0520-42 42 60
Norra Björke kyrka o kyrkogård	070-279 44 23

ADMINISTRATION

Församlingsexpeditionen	0521-26 58 50
Kanslichef	0521-26 58 53 070-454 21 72
Kyrkogårds- och fastighetschef	0521-26 58 55 070-577 45 29
Kyrkogårdsförvaltning, assistent	0521-26 58 56

Klipp gärna ut och spara!

Välkommen till våra GUDSTJÄNSTER

DATUM	SÖND-NAMN	V.TUNHEM	VARGÖN	VÄNERSNÅS	GÄRDHEM	HALVORSTORP	VELANDA	VÅSÅKA	NBJÖRKE
26 febr	Fastlags söndagen	16+ ET	11+ ET		11+ GO			18+ GO	
1 mars	Askonsdagen		19+ ET						
5 mars	Första sönd i fastan		11+ STB	16+ STB		18 Café GO		11+ GO	
12 mars	Andra sönd i fastan	16+ STB	11+ STB				18+ PW		11+ PW
19 mars	Tredje sönd i fastan		11+ ET	16 ET	11+ Orgel PW				16+ PW
26 mars	Jungfru M b dag	16 Väffelgtj PW	11 Fam ET				18+ Kör PW	18 Mu ET	
2 april	Femte sönd i fastan		11+ STB	16+ STB	16 Fam barnkör GO				11 Fam GO
9 april	Palmsöndagen	16+ STB	11+ STB			18+ Kör PW			11+ PW
13 april	Skärtorsdagen		19.30+ ET		19.30+ Agape PW			19.30+ STB	
14 april	Långfredagen	11 STB			15 STB			18 STB	
16 april	Påskdagen		16+ Kör ET	16 Kör PW	11 Kör PW			11 Kör ET	
17 april	Annandag påsk								18+ PW
23 april	Andra sönd i påsktiden	16 ET	11+ ET				18+ PW	11+ PW	
30 april	Tredje sönd i påsktiden	19.30 Mu STB	11+ STB		19.30 Kör MB			20 GO	
7 maj	Fjärde sönd i påsktiden	16+ STB	11+ STB		11+ GO				16+ GO
14 maj	Femte sönd i påsktiden		11+ MB	16+ ET		18 Mu MB		11+ Konf GO	15+ Konf GO
21 maj	Bönsöndagen	16 ET	11+ ET				18+ PW	11+ PW	
25 maj	Kristi Himmelfärdsdag		8 STB	11 Fri Klases stuga STB	10 Fri Björkås GO				8 GO
28 maj	Sönd före pingst		11 + Konf ET/STB	16 + Konf STB		16 PW		11 PW	
4 juni	Pingstdagen	Aqua	blå	<<	11 + Konf Kör PW 14.30+ Konf Kör PW				16+ STB

Övrigt samt ändringar - se föreningsnytt i Vänersborgaren och 7 dagar

+ nattvard
fam - fam gudstj för stora o små

fri - friluftsgudstjänst
mu - musikgudstjänst

MB - Manne Bennehed
PW - Petra Waller

STB - Sven Bild
ET - Elisabeth Tengler

GO - Göran Olander